KULTUUR ON MÕÕDUKUS

AKADEEMIK HARALD KERES 70

15. novembril 1912 sündis Pärnus tulevane akadeemik Harald Keres. Sünnilinnas lõpetas ta keskkooli, astus 1933 Tartu Ülikooli matemaatika-loodusteaduskonda, mille kolm aastat hiljem lõpetas matemaatika alal kiitusega. Juba üliõpilasena pühendus ta teadusele: Harald Kerese magistritöö taevamehaanikast ja selle astrofüüsikalistest rakendustest määras tema uurijategevuse tulevikukski. Relatiivsusteooria uurijana on professor Keres kõndinud Albert Einsteini jälgedes. H. Kerese 1947. a. kaitstud doktoriväitekiri «Ruum ja aeg üldises relatiivsuse teoorias» on Eestis esimene silmapaistev saavutus sel erialal.

Aastail 1947—1960 töötas H. Keres ühtaegu ülikoolis ja Teaduste Akadeemias, olles sel ajavahemikul kateedrijuhataja, instituudi teadussekretär, observatooriumi juhataja, ülikooli teadusprorektor. Alates 1960. a. tänaseni on H. Keres juhtinud praeguse Füüsika Instituudi teoreetilise füüsika sektori tööd. Professorikutse omandas ta 1954, Eesti NSV Teaduste Akadeemia liikmeks valiti Harald Keres 1961. a.

Juubilar vastas lahkesti küsimustele.

* * *

● Mida mäletate oma lapsepõlvekodust?

Isa ja ema olid käsitöölised. Ema õmbles ja pidas rätsepaametit. Minu lapsepõlv langes rahutusse aega: vanemad rändasid siia ja sinna ning püsivat lapsepõlvekodu mul polnud. Kui kuuldus, et sakslased viskasid Esimese maailmasõja ajal tsepeliini pealt Pärnule pommi, otsustasid mu vanemad Narva põgeneda. Peagi selgus aga, et olime sattunud vihma käest räästa alla. Tuli sealtki lahkuda. Pommitamised ja hobusel pakases pagemine on mul praegugi meeles. Tallinnas jäime vennaga sarlakisse. Saksa okupatsiooni ajal olime jälle Pärnus, kuid kooliis hakkasin käima ikkagi Narvas. Mäletan: kui vend oli aastane, ta aina nuttis. Olime kõik tüüfuses. Kui Paul oli neljane, pandi ta käsi valesti lahasse: see oli kõver kui vänt ja murti uuesti lahti . . .

Isa-ema olid mõlemad väikese haridusega, kuid just ema püüdis meid innukalt hariduse lätetele suunata, pani meid keeletundi ja muusikatundi ja edasi kooli — ikka nii kõrgele, kui jõud kannab.

● Kuidas kooliskäimine meeldis?

Uude klassi minnes (teisest õppeaastast peale Pärnus) valdas mind alati põnevus: mis ma sel aastal huvitavat teada saan? Varsti läks aga kole igavaks, sest ühtluskool nivelleerib lapsi. Rehkendamine oli mulle eriti huvitav — mäng. Pärast 9. algkooli läksin Poeglaste Gümnaasiumi, kus oli eriti meeldejääval järjel muusikakasvatus. Heinrich Mere tunnid olid väga huvitavad, ta tutvustas meile ka muusikaliteratuuri. Lastele kõige raskem aine oli harmooniaõpetus.

● Teist sai ka pillimeest?

Aega jäi üle! Üliõpilaspõlves teenisin pillimänguga elatist, klaveri ja flöödiga. Olin «Vanemuises» ülemäärane orkestrant: kui mängiti laiendatud koosseisus, kutsuti mindki. Ka oli meil üliõpilasseltsis «Liivika» oma jazz-band. Laupäeviti-pühapäeviti käisime ikka mängimas ja viis-kümme krooni oli õppuril jälle taskus. Pärnus ja Narva-Jõesuus olin suveorkestris. Fašistliku okupatsiooni ajal olin Tubina käe all «Vanemuises» pärisorkestrant.

● Üliõpilasseltsi oma jazzband kõlab vist küll üsna erandliku ilminguna? Kes seal kaasa löid?

Sellepärast «Liivikat» nimetatigi laulu- ja mänguseltsiks! Arved Kindlam (Anu Kaalu isa) mängis saksofoni, trummimees oli Boris Tiit, viiuldaja Max Zastrov, Villu Noolandi mängis truba, Paul Vahi oli professionaalne saksofonimängija, tromboon puhus vanemuislane Kangur. Kõik olid meie seltsi liikmed.

● Missugune oli seltsi mõju teie elustiilile? Kes toonastest kaaslastest eriti eredalt meenuvad?

Seltsis oli suitsetamine (peale ühe ruumi) ja alkoholi pruukimine rangelt keelatud. See oli Herman Everti teene. H. Everti ja E. Salumaa vaidlusi oli alati põnev kuulata. Minu seltsikaaslasteks olid näiteks jurist Robert Tasso, kes tänavu juhendas Tartus Jaani kalmistu korrastamist, agronoomidest Edgar Keevallik, kes päästis Piistaojal tõukarja, praegune EPA professor Elmar Haller, samuti professorid Elmar Karu, Aksel Kipper, kadunud professor Riives, kadunud agronoom Jaak Ümarik.

Selts oma karske ja vaimse eluga oli minu laadile igati kohane.

● Vist juba üliõpilasena teenisite ka teadusmehe leiba?

Tallinna Tehnikaülikool (praegune TPI) asutati ja asus algul paar aastat Tartus. Olin prof. Rägo ajutine abijõud veemajanduse ja vesiehituse õpetooli juures (1935), teenisin 50 krooni kuus. Tudengipõlves käisin ka tähetornis rehkendamas. Ernst Öpik oli lenduntähtede vaatlemiseks ja saadud andmete töötlemiseks Harvardi Ülikoolilt vastava raha välja kaubelnud.

MALEV TOOME foto

● Kes õppejõududest teile kõige sügavamat mõju on avaldanud?

Teadusliku töö laadi poolest ja oma vaimsusega — professor Jaan Sarv. Ta tegeles matemaatika alustega ja tahtis seda kõige viimast põhja kätte saada. Olgugi et ta lektorina oli raskepärane. Väga sädelev seevastu oli dotsent Jüri Nuut. Kõige suurem teadlane oli aga Harald Perlitz. Tema tööd kristallide ruumstruktuuri määramisest röntgenanalüüsi abil pole veel tänapäevalgi vananenud, on püsivväärtusega.

● Mida arvate tänapäevn ülikoolist, selle vaimse ostarbe täitmisest?

Ülikool on ikka ülikool, hariduse põhi ja alus. See on alliikas, mis on ja jääb. Akadeemia asutused on kasvud ja võsud, aga ülikoolist tuleb tuum. Ülikooli tuleb hoida kui silmatera, mõtlematu eksperimenteerimine selle kallal tasub end kurjasti kätte.

Sõjaeelsetel aastatel kippus Nõukogude Liidus levima arvamus: mida rohkem me mingit uurimisala võimalikult soodsate tingimuste loomise ja teistest eraldamisega toetame, seda paremini ta areneb. Sellelaadse eraldamisega on aga natuke liiale mindud.

● Ülikooli astujate hulgas on viimasel ajal kahanenud huvi füüsika ja matemaatika vastu. Kuidas te seda seletate ja kas siin tuleks või annaks midagi ette võtta?

Noortes on tekkinud mingi vaimne murrang, millel on kindel ühiskondlik tagapõhi. Arvan, et mitmeid praegusi globaalkriise seostavad noored just täppisteadustega. See on rahvusvaheline probleem, mitte ainult meie eripära.

● Eks tehnokraatia tugine ju kah enneköike täppisteadustele?

Paraku on see nõnda. Arvan aga, et ega vägisi kedagi hariduse, ühe või teise teaduse juurde tuua saa. Kui ei ole tulijaid, siis ei ole. Küll aga peaks selgitustööd tegema. Mis aga puutub meie füüsika tulevikku, siis pole asi hull: kogemused näitavad, et ega andekate füüsikute arv ole kunagi kahanenud. Ja teaduses teevad ilma just andekad. Kurvem on aga, kui koolides tuleb füüsikaõpetajaist puudus.

● Kas füüsikaprofessori ja rahvusvahelise malesuurmeistri mõtlemis- ja tööstiilis on palju sarnast?

Kes nüüd teise inimesse oskab vaadata! Kujutan siiski ette, et loominguline rõõm on umbes ühesuguse kvaliteediga. Aga ega see vist kunstnikulgi teisiti ole. Emotsioon teebki inimese inimeseks. Sportlik kirg jääb teaduses siiski kõrvale.

● Kuidas on vend Pauli edu ja ebaedu malelaual mõjutanud teie töömeeleolu?

Ega töö võinud sellepärast seisma jääda, kui teisel kehvasti läks. Aga kui läks hästi, siis oli endal kah tuju hea. Eriti selgeli on meeles tema edu algaastad. Kaupluste akendele ilmusid pliiatsiga kirjutatud esimesed teated — veel enne ajalehti. Rahvas käis murdu neid lugemas. See oli inimestele suur elamus. Juhtus ka sihuke lugu, et ajakirjanikud vahetasid Eesti ja Hispaania (Estonie ja Espagne) ära. Parasjagu oli üks Eesti laev Amsterdami sadamas. Meremehed olid nii tulivihased, et läksid maale ega jätnud enne, kui asi oli klaaritud. Gori joonistas karikatuuri, kus Kristjan Palusalu ja minu vend istuvad kõrve müüri peal, aga Gailit vaatab alt väiksest luugist välja . . .

● Kas ka sport on osa kultuurist?

Kahtlemata on, eriti kui seda kultuurselt harrastatakse. Selline sport aga, kus on tähtis vaid tulemus — inimese tervise arvel — see on muidugi liialdus. Seal pole kultuurist enam jälgegi. Keha eest tuleb samuti hoolitseda kui vaimu eest. Inimesel on ikka kaks poolt.

● Soovime juubilarile tugevat tervist ja jätkuvalt loovat vaimu!

Usutlenud
TRIVIMI VELLISTE

● 12. lk. ● nr. 46 (1998) ● 12. november 1982. a. ●

Harald Kerese 90. sünnipäeva tähistamine Tartu raekojas. Arved Sapar, Jaan Einasto, Endel Lippmaa, Aadu Must

sika. Aga kui mängib Oistrahhi tasemega meister, on hoopis teine asi. Siis olen hea meelega kuulanud veel Rostropovitšit, paljusid vene interpreete. Venelased on üldse muusikas väga andekad.

Rääkime nüüd ka teie akadeemilisest karjäärist. Te kaitsesite magistrikraadi 1938, aga doktorikraadi olete kaitsnud koguni kaks korda. Esimest korda 1942. aastal, teemaks oli „Ruum ja aeg üldises relatiivsuse teoorias". Pärast sõda kaitsesite üsna samal teemal – „Ruumi ja aja relativistlik teooria" uuesti doktoriväitekirja.

Venelased ei tunnistanud ju seda Saksa ajal kaitstud väitekirja. Ta pole ka päris sama, on ikka modifitseeritud. Kaitsesin 1947, aga alles 1949 sain Moskvast kinnituse.

Kaks aastat tuli oodata.

Noh, see oli tavaline asi.

Millal te hakkasite relatiivsusteooriaga tegelema?

Mind valiti 1938. aastal ülikoolis ülemääraliseks abiõppejõuks. Mul oli neli tundi nädalas õppeülesandeid. Hakkasin lugema fakultatiivselt relatiivsusteooriat. See oli tookord Tartu Ülikoolis täitsa uus aine, seda ei olnud Tartus varem õpetatud. Tegelesin relatiivsusteooriaga kuni pensionile minekuni.

Kas relatiivsusteooria ei olnud Stalini ajal põlu all nagu küberneetika? Lääne teadus ikkagi.

Oli küll, aga me sellest suurt ei hoolinud. Põlu all oli ta siis, kui keegi peale kaebas, aga mina sain üliõpilastega hästi läbi ja pealekaebamisi ei olnud. Nii et mina ajasin ikka oma asja.

Küberneetika oli ju veel hullemini põlu all. Relatiivsusteooria päris põlu all ei olnud, aga seda pidi õpetama vene moodi. Vene teadlaste hulgas oli ka väga mõistlikke mehi (nagu akadeemik Fok, kellega ma väga hästi läbi sain), kes ikka seda klassikalist Einsteini teooriat uurisid ja õpetasid. Muidugi olid mõned parteifanaatikud, kes olek-

sid tahtnud, et kõik oleks teisiti olnud, aga neid ei võetud tõsiselt, ka Venemaal mitte. Stalini ajal oli muidugi kõige hullem, siis pidid väga ettevaatlik olema. Aga pärast Stalini surma ei olnud enam probleeme. Siis oli Moskvas koguni gravitatsioonikomisjon, olin ka seal liige.

Missugune oli relatiivsusteooria vene moodi?

Ega ta teistmoodi olnud kui mujal, aga kogu aeg tuli rõhutada, et see on nõukogude teadus. Ega seal niisugust ideoloogilist jama ei olnud nagu bioloogias või põllumajanduses. Igasugust janti oli, aga see oli Stalini ajal, pärast ei olnud enam.

Te õppisite Ülikoolis matemaatikat, kuid teie hilisem teqevus on seotud piqem füüsika ja astronoomiaqa.

Ma läksin üle teoreetilisse füüsikasse. Moskvast sain hiljem ka teoreetilise füüsika professori kutse. Mu esimene töökoht 1936. aastal oli tähetorni abiassistent. Sain astronoomidega hea kontakti ja pärast sõda töötasin mõnda aega ka tähetorni juhatajana. Kipperiga olime suured sõbrad juba esimese vabariigi ajast peale. Tema oli vanemassistent, mina abiassistent, töötasime koos.

Hiljem ehitasime Tõravere observatooriumi. Mina olin seal muidugi väike tegelane, aga nii palju, kui jõudu oli, aitasin kaasa. See oli meie suurima astronoomi – Ernst Öpiku – idee rajada observatoorium just sinna, kus ta praegu on. Me vaatasime ka mujal Eestimaal ringi, aga lõpuks otsustasime ikka, et ega paremat kohta ei ole kui see, mida Öpik omal ajal soovitas.

Miks just see koht nii hea on?

Seal on väga head vaatlustingimused. Kõigepealt on ta kingu peal, siis linnale küllalt lähedal, aga siiski ka piisavalt kaugel ja ümberringi ei ole vabrikuid.

Tõravere rajamine oli suur kultuuriline saavutus. Tartul on põhjust oma astronoomidele uhke olla. Öpik oli meil esimene maailma-

85. sünnipäeval õnnitlevad Ene Ergma ja Toivo Maimets

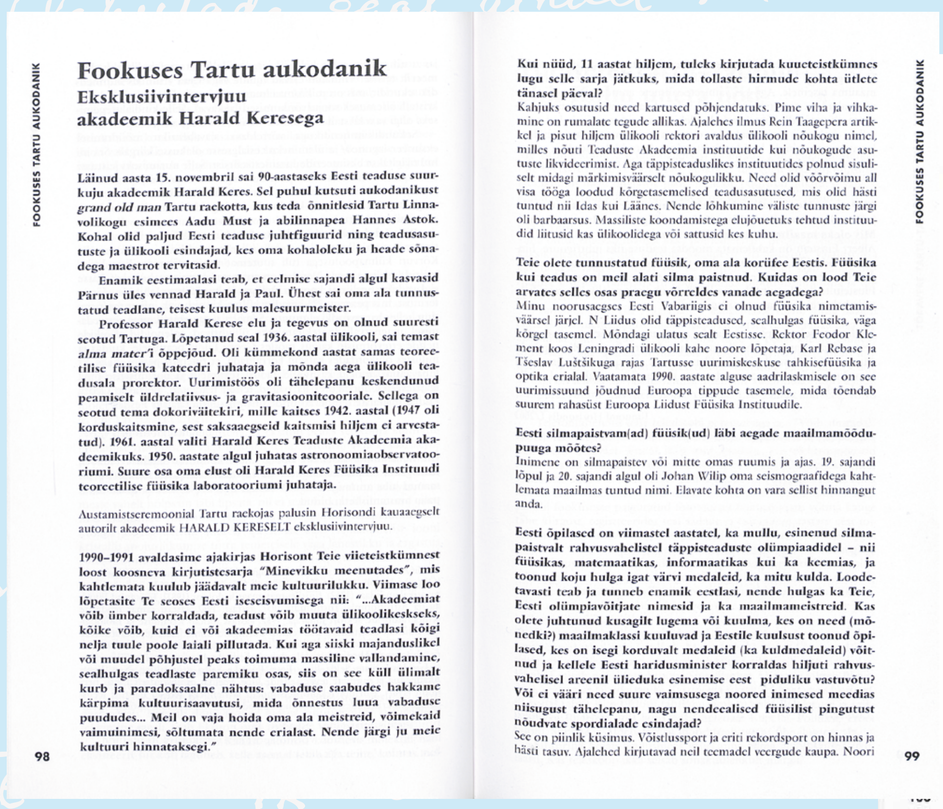

FOOKUSES TARTU AUKODANIK

Fookuses Tartu aukodanik

Eksklusiivintervjuu akadeemik Harald Keresega

Läinud aasta 15. novembril sai 90-aastaseks Eesti teaduse suurkuju akadeemik Harald Keres. Sel puhul kutsuti aukodanikust *grand old man* Tartu raekotta, kus teda õnnitlesid Tartu Linnavolikogu esimees Aadu Must ja abilinnapea Hannes Astok. Kohal olid paljud Eesti teaduse juhtfiguurid ning teadusasutuste ja ülikooli esindajad, kes oma kohalolku ja heade sõnadega maestrot tervitasid.

Enamik eestimaalasi teab, et eelmise sajandi algul kasvasid Pärnus üles vennad Harald ja Paul. Ühest sai oma ala tunnustatud teadlane, teisest kuulus malesuurmeister.

Professor Harald Kerese elu ja tegevus on olnud suuresti seotud Tartuga. Lõpetanud seal 1936. aastal ülikooli, sai temast *alma mater'i* õppejõud. Oli kümmekond aastat samas teoreetilise füüsika katedri juhataja ja mõnda aega ülikooli teadusala prorektor. Uurimistöös oli tähelepanu keskendunud peamiselt üldrelatiivsus- ja gravitasioonitcooriale. Sellega on seotud tema dokoriväitekiri, mille kaitses 1942. aastal (1947 oli korduskaitsmine, sest saksaaegseid kaitsmisi hiljem ei arvestatud). 1961. aastal valiti Harald Keres Teaduste Akadeemia akadeemikuks. 1950. aastate algul juhatas astronoomiaobservatooriumi. Suure osa oma elust oli Harald Keres Füüsika Instituudi teoreetilise füüsika laboratooriumi juhataja.

Austamistseremoonial Tartu rackojas palusin Horisondi kauaaegselt autorilt akadeemik HARALD KERESELT eksklusiivintervjuu.

1990–1991 avaldasime ajakirjas Horisont Teie viieteistkümnest loost koosneva kirjutistesarja "Minevikku meenutades", mis kahtlemata kuulub jäädavalt meie kultuurilukku. Viimase loo lõpetasite Te seoses Eesti isesisvumisega nii: "...Akadeemiat võib ümber korraldada, teadust võib muuta ülikoolikeskseks, kõike võib, kuid ei või akadeemias töötavaid teadlasi kõigi nelja tuule poole laiali pillutada. Kui aga siiski majanduslikel või muudel põhjustel peaks toimuma massiline vallandamine, sealhulgas teadlaste paremiku osas, siis on see küll ülimalt kurb ja paradoksaalne nähtus: vabaduse saabudes hakkame kärpima kultuurisaavutusi, mida õnnestus luua vabaduse puududes... Meil on vaja hoida oma ala meistreid, võimekaid vaimuinimesi, sõltumata nende erialast. Nende järgi ju meie kultuuri hinnataksegi."

FOOKUSES TARTU AUKODANIK

Kui nüüd, 11 aastat hiljem, tuleks kirjutada kuucteistkümnes lugu selle sarja jätkuks, mida tollaste hirmude kohta ütlete tänasel päeval?

Kahjuks osutusid need kartused põhjendatuks. Pime viha ja vihkamine on rumalate tegude allikas. Ajalehes ilmus Rein Taagepera artikkel ja pisut hiljem ülikooli rektori avaldus ülikooli nõukogu nimel, milles nõuti Teaduste Akadeemia instituutide kui nõukogude asutuste likvidcerimist. Aga täppisteaduslikes instituutides polnud sisuliselt midagi märkimisväärselt nõukogulikku. Need olid võõrvõimu all visa tööga loodud kõrgetasemelised teadusasutused, mis olid hästi tuntud nii Idas kui Läänes. Nende lõhkumine väliste tunnuste järgi oli barbaarsus. Massiliste koondamistega elujõuetuks tehtud instituudid liitusid kas ülikoolidega või sattusid kes kuhu.

Teie olete tunnustatud füüsik, oma ala korüfee Eestis. Füüsika kui teadus on meil alati silma paistnud. Kuidas on lood Teie arvates selles osas praegu võrreldes vanade aegadega?

Minu noorusaegses Eesti Vabariigis ei olnud füüsika nimetamisväärsel järjel. N Liidus olid täppisteadused, sealhulgas füüsika, väga kõrgel tasemel. Mõndagi ulatus sealt Eestisse. Rektor Feodor Klement koos Leningradi ülikooli kahe noore lõpetaja, Karl Rebase ja Tšeslav Luštšikuga rajas Tartusse uurimiskeskuse tahkisefüüsika ja optika erialal. Vaatamata 1990. aastate alguse aadrilaskmisele on see uurimissuund jõudnud Euroopa tippude tasemele, mida tõendab suurem rahastüst Euroopa Liidust Füüsika Instituudile.

Eesti silmapaistvam(ad) füüsik(ud) läbi aegade maailmamõõdupuuga mõõtes?

Inimene on silmapaistev või mitte omas ruumis ja ajas. 19. sajandi lõpul ja 20. sajandi algul oli Johan Wilip oma seismograafidega kahtlemata maailmas tuntud nimi. Elavate kohta on vara sellist hinnangut anda.

Eesti õpilased on viimastel aastatel, ka mullu, esinenud silmapaistvalt rahvusvahelistel täppisteaduste olümpiaadidel – nii füüsikas, matemaatikas, informaatikas kui ka keemias, ja toonud koju hulga igat värvi medaleid, ka mitu kulda. Loodetavasti teab ja tunneb enamik eestlasi, nende hulgas ka Teie, Eesti olümpiavõitjate nimesid ja ka maailmameistreid. Kas olete juhtunud kusagilt lugema või kuulma, kes on need (mõnedki?) maailmaklassi kuuluvad ja Eestile kuulsust toonud õpilased, kes on isegi korduvalt medaleid (ka kuldmedaleid) võitnud ja kellele Eesti haridusminister korraldas hiljuti rahvusvahelisel areenil üliedukа esinemise eest piduliku vastuvõtu? Või ei vääri need suure vaimsusega noored inimesed meedias niisugust tähelepanu, nagu nendecalised füüsilist pingutust nõudvate spordialade esindajad?

See on piinlik küsimus. Võistlussport ja eriti rekordsport on hinnas ja hästi tasuv. Ajalehed kirjutavad neil teemadel veergude kaupa. Noori

sportlasi saadetakse kuulsate treenerite käe alla igasse maailma nurka. On väga tore, kui inimene suudab oma füüsiliste võimetega tõusta maailma tasemele. Aga kas vaimsete võimete arendamist ka nii olurate rahadega toetatakse? Noored tulevad rahvusvahelisel täppisteaduste olümpiaadil kõrgetele kohtadele. Kus neid treenití ja kui palju selleks kulutati? Koju saabudes ei võeta neid vastu ovatsioonidega lennujaamas, ainult hariduministeerium korraldab piduliku vastuvõtu ja ajalehes ilmub väike nupuke. Nii odavake on vaimne pingutus füüsilise kõrval.

1979. aasta Horisondi kolmandas numbris pealkirjastasite põhjaliku ülevaate Albert Einsteinist – "Gigant teadusmaailmas". Mis oleks maailmal olemata ilma temata?

Albert Einstein on kahtlemata moodsa teaduse üks juhtfiguure. Einsteini teaduslike saavutusteta oleks tänapäeva füüsika kõvasti vacsem. Aga kas need saavutused oleksid teaduse arengut silmas pidades ka Einsteinita ilmale tulnud, või oli selleks oluliselt vajalik Einsteini isik, selle kohta ei sõanda ma midagi öelda.

Millega tegelete praegu? Kas ka memuaaride kirjutamisega?

Olen jäädvustanud paberile oma autobiograafia ja sellest piisab. Musitseerida klaveril või flöödil ma enam ei suuda, sest sõrmed ei liigu kuigi hästi. Aga arvutada saan ja see töö on vabal ajal mulle puhkuseks.

Ilmunud Horisondis 1/2003

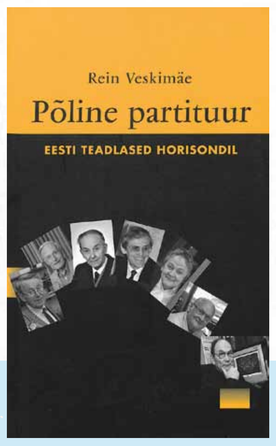

Akadeemik Harald Kerese fenomeni kvintessents

Väga kokkuvõtlikult võib akadeemik Harald Kerese elutööd, kodanikuhoiakut ning elufilosoofiat iseloomustada järgmiselt.

Teadlasena on ta olnud looduse fundamentaalseaduste, eriti üldise relatiivsusteooria seaduste olemuse matemaatilis-füüsikaline lahkaja ja nende filosoofiline tõlgendaja. Seejuures, olles mitmekülgne erudiit, märkab Harald Keres alati sügavaid analoogiaid ja paralleele loodusteaduste, kunsti, humanitaaria ja nevad sellest välja uued makroobjektidele kehtivad loodusseadused, samuti loometöös ja ühiskonnas kehtivad seaduspärasused. Oma teadlastööd on Harald Keres teinud vana klassikalise stiili kohaselt üksikuurijana. See tuleneb ka asjaolust, et fundamentaalprobleeme on sageli uuritud ainuisikuliselt.

Professorina loengutel ja populaarteaduslike kirjutiste autorina on Harald Keres olnud alati kaasahaarava ja korrektse esituslaadiga ning kuuldu ja loetu üle mõtlema panev, inimese vaimutööd hindav, austav ja stimuleeriv isiksus.

Ülemusena on ta lubanud oma alluvatele suurt loomevabadust, uskudes, et repressiivsete ja bürokraatlike meetmetega saab teaduse arengut eelkõige aeglustada, mitte aga tõhustada. Suhtlemises alluvate ja kolleegidega on ta olnud heatujuline ja humoorikas, kuid teraste, vahel ka teravate repliikide ja mõtete esitaja sageli ootamatus kontekstis.

Olles elanud Eestis juba tsaariajal, on ta üle elanud kõik möödunud sajandi poliitilised kataklüsmid ja näeb asju palju sügavamas ja üldisemas kontekstis kui tunduvalt nooremad, kuid vähema elukogemusega poliitfiguurid. Akadeemik Harald Keres on olnud ja on praegugi parteitu Eesti patrioot, kes suhtub kriitiliselt nii marurahvuslikesse ilmingutesse poliitikas kui ka äärmiselt liberaalsesse turumajandusse, kus kiputakse unustama, et vabaduste kõrval on kõigil ka kohustused oma rahva ja tema tuleviku suhtes, mida tuleb mõista pikaajalises perspektiivis.

Positiivset üldhinnangut akadeemik Harald Kerese elufilosoofiale ja ilmutatud kodanikujulgusele kajastab ka fakt, et ta on pälvinud oma kodulinna Tartu aukodaniku tiitli ning on valitud Eesti Füüsika Seltsi auliikmeks.

8.09.2009 *Arved Sapar*

Teaduskonna vilistlast õnnitlevad Matemaatika-informaatika teaduskonna poolt Mati Kilp, Mati Abel ning Toivo Leiger

95. sünnipäeval TÜ kunstimuuseumis õnnitlevad juubilari akadeemikud Richard Villems ja Peeter Saari ning Ülle Sirk.